

سیناپس، نخستین شتابدهنده محصولات IVD ایرانی

طبق آمار بازار جهانی، فروش وسایل پزشکی (IVD (In Vitro Diagnostic Devices حدود ۳۰ میلیارد دلار برآورد شده است. در واقع وسیله پزشکی IVD، هر وسیله پزشکی اعم از شناساگر، محصول شناساگر، کالیبراتور، مواد کنترل، کیت، ابزار، لوازم، تجهیزات یا سیستم است که به صورت تنها یا ترکیب استفاده شود. تولیدکننده IVD، این محصول را به منظور استفاده در شرایط خارج از بدن (in vitro) برای آزمایش نمونه‌های مشتق از بدن انسان از جمله خون و بافت اهدایی، همچنین به صورت انحصاری و اساسی برای تهیه اطلاعاتی مانند "وضعیت فیزیولوژیکی یا پاتولوژیکی، ناهنجاری‌های ژنتیکی، تعیین ایمنی و سازگاری گیرندگان بالقوه پیوند، پایش اقدامات درمانی" به کار می‌برد. کیفیت این ابزار یکی از مهمترین عناصر تاثیرگذار در پاسخ آزمایش‌ها بر روی نمونه های انسانی است و بنابراین جزو جدانشدنی بخش بهداشت، سلامت و درمان جامعه است.

دکتر وحید یونسی، مدیرعامل شتابدهنده سیناپس با سرمایه‌گذاری شرکت دانش‌بنیان پیشتاز طب و دکترای رشته ایمونولوژی از دانشگاه علوم پزشکی شیراز است. وی سیناپس را محل تلاقی صنعتگران با تجربه حوزه IVD، محققان و سرمایه‌گذاران این حیطه عنوان کرد و گفت: افتتاح نخستین شتابدهنده محصولات IVD در ایران، دو بهمن ۱۳۹۷ در پاسخ به خلاء تکنولوژیکی در کشور و با پشتوانه ۲۰ ساله شرکت پیشتاز طب زمان بود. از آن زمان تاکنون استارت‌آپ‌های آپتاسیس (طراحی دستگاه و کیت‌های ایمونوآنالیز تولید کیت‌های استخراج مشتقات

دانش در کشف PCR (یک روش آزمایشگاهی است که برای ساخت تعداد زیادی نسخه از قطعات DNA از یک نمونه بسیار کوچک حاوی مواد ژنتیکی استفاده می‌شود) و روش معمول تشخیص پاتوژن‌ها آزمایش تسریع هسته ای (NAT) و ارزیابی بیماری‌های ژنتیکی، همچنین تأثیر آنها در روش‌های کنترل کیفی و استانداردها اشاره کرد و گفت: از دیدگاه مسائل اقتصاد سلامت و کیفیت جوابدهی، اگر بخواهیم این حوزه را به خوبی بررسی کنیم می‌بینیم با این همه پیشرفتی که داشته‌ایم هنوز دو آزمایشگاه که از نظر اقتصاد سلامت به صرفه باشد نداریم. متأسفانه ۷۰ درصد آزمایشگاه‌های ما کوچک

پلازما بسته تک تستی)، پلتفرم‌های بسته ایمونواسی بر پایه کمی لومینسانس، مرکز خدمات پزشکی شخصی، توسعه و تکمیل محصولات ایمونواسی بر پایه الیزا، طراحی و تولید Poly HRP، غربالگری سرطان با استفاده از هوش مصنوعی، در فضای ۸۰۰ مترمربعی شرکت پیشتاز طب مستقر شده‌اند. آنها دو ماه در مرحله پیش شتابدهی قرار می‌گیرند. بعد از قرارداد در عرض ۶ تا ۲۴ ماه از کلیه امکانات بهره‌مند می‌شوند تا محصولشان را وارد مرحله تجاری‌سازی کنند. وی ابتدا راجع به تاریخچه IVD به مراحل پیشرفت

هستند و آمار بالای تعداد آزمایشگاه‌ها با تعداد کم مریض و سالیانه ۲۰ میلیون تومان هزینه کنترل کیفی توجیه پذیر نیست.

یونسی با تأکید بر این موضوع که تشخیص آزمایشگاهی بیشتر به سمت مطالعات ژنومیک تمایل پیدا کرده است گفت: در آینده بیشتر شاهد درخشش آزمایش‌های مبتنی بر پزشکی شخصی و پرتومیکس (proteomics) خواهیم بود و نسل جدید آزمایشگاه‌ها یعنی POCT

(Point-of-care testing) همه چیز را تغییر می‌دهد، چراکه بیشتر آزمایش‌ها در خانه انجام می‌شود. اکنون نیز استارت‌آپ‌هایی

شکل گرفته اند اما در آینده تبدیل به جریان می‌شود.

مدیرعامل شتاب‌دهنده سیناپس، رشد سالانه بازار جهانی IVD را ۶-۵٪ از رشد سالیانه بازار جهانی (هفتاد میلیارد دلار در سال ۲۰۱۸) عنوان کرد گفت: ۶۵ درصد از تصمیمات پزشکی در جهان بر اساس تست‌های IVD است و مهمترین ویژگی شتاب‌دهنده محصولات IVD ما، وجود ۱۸ مربی است.

پارادوکس‌های تولیدکنندگان محصولات آزمایشگاهی وی راجع به مشکل مواد اولیه تولیدکنندگان گفت: اکنون این مسأله با کندی و سخت پیش می‌رود. مردم، مخاطب ما نیستند و ارتباط ما بیشتر با آزمایشگاهیان به صورت B2B است. با توجه به این‌که تولید یک موضوع تقاضامحوری است و تولیدکنندگان با مشکل نقدینگی همراه هستند و بیمه‌ها ۱۲ ماه دیرکرد پرداخت دارند، با پارادوکس مواجه شدیم.

وی تصریح کرد: از یک طرف مساله نیازکشور و از یک طرف قدرت کم تولیدکننده مطرح است. واردکننده برای کل محصولاتش ارزش دولتی می‌گیرد. این ارزش دولتی شامل کاغذ و بطری و مواد اولیه هم می‌شود. واردکننده ۱۰ تا پرسنل دارد اما تولیدکننده ۱۸۰ پرسنل و این منصفانه نیست. یونسی گفت: شاید از طرف سازمان‌های بالادستی و با حمایت هایشان از تولید در برابر واردات، سازوکار بهتری خواسته شود، این مشکل حل شود.

مدیرعامل شتاب‌دهنده سیناپس با تأکید بر این موضوع که دغدغه وزارت بهداشت، تأمین سلامت مردم است و

وظیفه ای در قبال شرکت‌های دانش بنیان ندارد گفت: ما شاید از دولت و وزارت بهداشت انتظاری نداشته باشیم اما از وزارت صنعت، معدن و تجارت انتظار داریم که ارتباطش را با گلوگاه‌ها (وجود سه انجمن و اتحادیه تخصصی علوم آزمایشگاهی) بیشتر برقرار کند.